

Geld in bijzondere handen

- juli 2021 -

Hoe Karien, een idealist in hart en nieren, het kapitaal van een onverwachte erfenis steeds is blijven inzetten voor een betere wereld

Voor veel van onze investeerders komt na een leven van hard werken een tijd van bezinning en teruggeven. Wel wat mensen bouwen eerst kapitaal op en worden op latere leeftijd idealist. Wel echt uitzonderlijk is het, wanneer een idealist in hart en nieren ineens veel geld vergaart en daardoor in één klap in een kapitalistische omgeving terecht komt. Dat gebeurde met Karien. Zij kreeg op jonge leeftijd een erfenis en is er in geslaagd dit geld voor haar idealen in te blijven zetten. Wanneer Karien vertelt lacht ze veel en ze praat als iemand die gewend is om voor zichzelf te denken. Maar dat is niet altijd zo geweest, geeft ze al snel aan.

Protestgeneratie en activisme

Haar verhaal begint in 1974. Ze was een jonge studente aan de rechtenfaculteit en dochter van een bankier. Een goeie bankier, zegt ze zelf, want in de oorlog hielp hij bij de financiering van het verzet. Als jonge vrouw hield Karien zich bezig met idealistische zaken. Ze zat in de opkomende vrouwenbeweging en ze volgde de bezetting van het Maagdenhuis op de voet. Een paar dagen nadat ze nog bij haar vader op bezoek was geweest, hoorde ze dat hij was overleden.

“Mijn vader kreeg een ongeluk en overleed dus heel onverwacht. Al snel werd duidelijk dat er ook geld was nagelaten. Ik was me er niet van bewust dat er veel vermogen in de familie was, want mijn vader was zuinig en er was toen ook een financiële crisis gaande. Ik erfde een miljoen gulden, een heel bedrag, maar mijn moeder wilde het geld bijeen houden en de erfenis pas later verdelen, zodat

- SI² Fund Investor Talks -

we eerst konden leren hoe geld beheerd moest worden. Het leek haar het beste als zij samen met haar oudste zoon het kapitaal zou beheren. Geld was eigenlijk een mannenkwestie in die tijd, dat was niet iets waar de drie dochters zich mee hoefden te bemoeien. Maar, ik merkte al snel dat ik en mijn jonge zus er niet bij werden betrokken dus wij leerden er eigenlijk niets van. Ik heb daarom later mijn geld in eigen beheer genomen.” Karien gaat verder: “In eerste instantie wilde ik het geld niet eens accepteren. Eén miljoen gulden, wat moest ik ermee? Ik wilde geen kapitalist zijn, ik was juist anti-kapitalistisch! Ik zat er helemaal niet op te wachten. Maar ik heb het wel geaccepteerd omdat ik anders ook geen recht had op andere sociale uitkeringen en ik had in die tijd geen werk”.

“ *In eerste instantie wilde ik het geld niet eens accepteren. Eén miljoen gulden, wat moest ik ermee? Ik wilde geen kapitalist zijn, ik was juist anti-kapitalistisch! Ik zat er helemaal niet op te wachten.*

Karien kreeg een maandelijkse uitkering vanuit haar vermogen, dat via de bank werd belegd. “Een tijdje voelde het eigenlijk gewoon alsof m’n vader nog steeds m’n maandgeld overmaakte. Ik kreeg af en toe een brief met daarin informatie over mijn geld en hoeveel rendement er was gemaakt. Ik leefde eigenlijk heel eenvoudig in die tijd en ik had niet veel nodig. Mijn vrienden wisten ook niet dat ik ondertussen een ‘kapitalist’ was geworden met zoveel geld op de bank,” zegt ze verontschuldigend. “Ik zat in een heel andere wereld en ik had er ook helemaal niets mee, met dat geld. Ik was er niet mee bezig want in mijn wereld ging het om hele andere dingen in die tijd, de rechten van vrouwen weet je wel? Ik zat in werkgroepjes over ‘vrouwen economisch onafhankelijk’, en was bezig met democratisering en andere actiegroepen”.

Goud wat blinkt

Karien vertelt dat ze op een gegeven moment een brief kreeg van de bank die aangaf dat ze met haar vermogen goud hadden aangeschaft. “Goud! Dat was wel het meest kapitalistische wat ik me kon bedenken. Ik zat in het anti-huisjesmelkers comité en ineens had ik zoveel geld dat ik een hele straat kon kopen. Dat voelde helemaal niet goed voor mij. Tot die tijd wilde ik eigenlijk helemaal niets met dat geld te maken hebben maar op dat moment dacht ik, wat doet de bank eigenlijk met mijn geld?”

De bijzondere situatie waarin ze was verzeild geraakt, waarbij ze enerzijds actief bezig was actievoeren voor de goede zaak, en anderzijds verzweeg dat ze ook zelf best wel veel geld op de bank had staan, was verwarrend. Het viel haar zwaar, en ze had op een gegeven moment ook psychische ondersteuning nodig. “Ik was niet open over hoeveel geld ik had, maar ik deed wel anonieme donaties en hielp mensen en actiegroepen. Ik vond het mentaal bijzonder lastig om dat gescheiden te houden en had niets met het kapitalistisch systeem.”

De belegging in goud ging dermate in tegen haar overtuigingen dat ze besloot om met haar bank te gaan praten. “Die man moest ineens zijn boekje erbij halen om na te gaan wat de bedrijven waarin mijn geld was geïnvesteerd deden. Iedereen was gewoon tevreden met het rendement maar ik wilde juist precies weten, ja wat doen die bedrijven? Waar gaat mijn geld naartoe? Nou, zo kwam ik erachter

“ *Iedereen was gewoon tevreden met het rendement maar ik wilde juist precies weten, ja wat doen die bedrijven? Waar gaat mijn geld naartoe?*

dat er in mijnbouw in Australië werd geïnvesteerd met mijn geld. Maar dat wilde ik helemaal niet. Die mijnwerkers worden ontzettend uitgebuit. Er waren ook investeringen in psycho-pharma, dat stond me helemaal niet aan. Ik had zelf in een inrichting gezeten en ik was blij dat ik van die troep af was.

- SI² Fund Investor Talks -

Dat spul is zo verslavend, daar wilde ik niet aan bijdragen. Ook in Nestlé wilde ik niet investeren, dat werd in die tijd gekoppeld aan allerlei malpraktijken in Afrika. Via de actiegroepen waar ik in zat wist ik veel meer dan alleen wat er in het Financieele Dagblad te lezen stond. De actiegroepen waren een belangrijke informatiebron voor mij.”

Als uitzondering op de regel zat Karien zodoende elk kwartaal bij de bank. Haar beheerder leek er op een gegeven moment wel lol in te krijgen. Met haar kapitaal zat Karien bij de afdeling beheer en daar zat geen advies bij, maar voor haar werd een uitzondering gemaakt. Zo was ze een bijzondere klant. Het was eind jaren zeventig en een portefeuille doornemen met een jonge erfgename op eerlijke handel en duurzaamheid was uniek. Zeker een jongedame die actief is met actievoeren tegen het kapitalisme. “Op een gegeven moment spoorde Oikos actievoerders aan om met zoveel mogelijk één Shell aandeel te kopen, zodat we met zijn allen naar de aandeelhoudersvergadering konden gaan om de stemming te beïnvloeden. Dat was hartstikke lachen. Ik kwam op die vergadering al mijn vrienden tegen, allemaal mensen die ik ken uit actiegroepen. Wisten zij veel dat als ik op het knopje drukte aan mijn stem veel meer aandelen waren verbonden. Iedereen dacht natuurlijk dat ik net als hen gewoon één aandeel had gekocht,” vertelt Karien grinnikend.

“ *Het was eind jaren zeventig en een portefeuille doornemen met een jonge erfgename op eerlijke handel en duurzaamheid was uniek. Zeker een jongedame die actief is met actievoeren tegen het kapitalisme.*

Vanuit haar rol als investeerder ging ze steeds vaker naar aandeelhoudersvergaderingen. “Omdat ik goed wilde weten hoe die vergaderingen precies in zijn werk gingen, ging ik ook naar kleinere aandeelhoudersvergaderingen, waar iedereen je gewoon kent. Ik had aandelen in een agrarisch bedrijf en die eigenaar was hartstikke met mij

begaan. Toen ik een keer zei dat ik niet naar een vergadering kon komen omdat ik een kind ging krijgen, reed hij de volgende dag naar me toe om te kijken of het wel goed met me ging, als jonge alleenstaande moeder. Dat waren echt hele aardige mensen, heel warm. Ik kom daar nog steeds heel graag.”

Wat te doen met zoveel miljoen?

Op een gegeven moment kreeg ze een vrouwelijke beleggingsadviseur met wie ze een goeie klik had. Samen zochten ze leuke projecten uit om in te investeren en er kwamen ook steeds meer duurzame beleggingsfondsen, vaak door vrouwen opgericht. Dat was een leuke tijd. “Toen ze plotseling werd ontslagen was er even niemand die me persoonlijk kon adviseren en kreeg ik wederom een brief op de mat met een overzicht van gekochte en verkochte aandelen. Daar zat dan ook ineens Johnson en Johnson tussen, dus ik was er helemaal klaar mee toen. Mijn kapitaal was ook inmiddels

- SI² Fund Investor Talks -

30X zo groot geworden en dus besloot ik een grote donatie te doen aan Mama Cash, een internationaal fonds dat strijd voor gelijke rechten voor vrouwen en meisjes. Ik had zelf immers zoveel geld niet nodig. Mijn belastingadviseur was daar overigens erg boos over. Hij wilde de donatie over vijf jaar spreiden met maximale aftrek, maar ik wilde gewoon van dat geld af en ik wilde het ook graag in één keer doneren. Hij vond mijn keuze onverantwoord, maar ik word soms ook gewoon moe van altijd maar dat kapitalistisch denken." Uiteindelijk zou ze Mama Cash over de jaren steunen met meerdere projecten en heeft ze onder andere aan de wieg gestaan van hun vrouwenfonds Oost-Europa. Ook Women on Waves heeft ze heel lang gesteund. Belangrijke projecten die de onafhankelijkheid van vrouwen vergroten.

Vanuit haar diepe interesse en kennis van maatschappelijke projecten en het vermogen dat ze had opgebouwd, kwam Karien jaren later heel natuurlijk in contact met impact investeren. Zo was ze aanwezig op de eerste PYMWYMIC dagen, ging ze naar SOCAP Amsterdam, EVPA en naar de Said Businessschool voor een postdoctorale leergang impact investeren. Haar doel was om zelf meer directe leningen te verstrekken aan sociaal ondernemingen. Daartoe heeft ze haar BV Wero Panga opgezet.

Investeren in aandelen wilde ik niet doen, dan moet ik er bovenop zitten en ook bepalen wanneer ik mijn aandelenpakket weer verkoop en zo. Met afbetalingsregelingen is dat minder intensief, al heb ik daar nog best veel werk aan. Maar ik heb er vooral ook veel leuke ervaringen door gehad".

“ *Inmiddels ben ik ontzettend blij dat ik gedurende mijn leven kapitaal heb kunnen aanwenden om belangrijke projecten te steunen. Dat zal ik ook blijven doen*

Bij SI2 Fund heeft ze gezien hoe lastig het impact investeren is, maar ze vindt het wel knap wat het team verwezenlijkt. Jarenlang had ze graag haar eigen stichting gehad, maar inmiddels heeft ze goed haar draai gevonden. "mijn portfolio is op orde, ik doe leuk vrijwilligerswerk, ik breng soms ook sociaal ondernemers samen die ik ondersteun vanuit Wero Panga." Karien vervolgt: "Ik zal mijn geld blijven aanwenden voor goeie projecten en investeren in sociale bedrijven. Nu ik wat ouder wordt zal ik nog beter afwegen wat ik wel en niet doe, maar gelukkig zijn er genoeg mooie ondernemingen, initiatieven en fondsen om uit te kiezen. Inmiddels ben ik ontzettend blij dat ik gedurende mijn leven kapitaal heb kunnen aanwenden om belangrijke projecten te steunen. Dat zal ik ook blijven doen".